

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egy évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona,
negyedévre 1 frt — 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdáshoz (városkör 81) intézendők. Nyitlőr sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Rongálások meggátlása.

Turista-körökben azon panaszkodnak, hogy a közönség kényelmére a szabadban alkalmazott ülőhelyeket általában az erdő és liget díszére szolgáló költséges berendezéseket egyesek nem kimélik, sőt nemcsak hogy nem kimélik, hanem frivol módon bepiszkítják, rongálják, semmivé teszik. És ez — sajnos — ugy is van. A padok szemérmert sértő rajzokkal, undort gerjesztő piszokkal telvék, vagy pedig eltűnnek részeikben, sőt egészben is. A *Hétforrás* vízmedencéje minduntalan megtelik piszokkal, az ezt kerítő korlát részeit széjjel szedik, elhányják. Az *Ó-ház* fehérle emléképülete tarkázik a sok rajztól, irástól; a romfalak maradványait szentségtörő kezekkel szédülják. Mintha kivesszett volna az emberekből minden jobb érzés; mintha csak azért teremtenék ma üdvös dolgokat, hogy holnap legyen mit lerontanunk. Hát csakugyan annyira volnánk, hogy a saját létesítette intézményeink fentartására, fejlesztésére nem reudelkeznénk a kellő eszközök fölött, nem szerezhetnők meg a szükséges garanciákat? Nem tudnók módját ejteni annak, hogy a rombolásnak határt szabjunk, akár figyelmeztető szóval, akár a törvény szigorának alkalmazásával, ha az egyik mód nem használ?

Bilincse a romboló kézzel!

Hogy pedig a *nem tudás* örve alá ne menekülhessen senki, vegye az intézkedés fonalát akár a városi hatóság, akár a turista-osztály a kezébe és figyelmeztesse a lakosságot meggondolatlan tetteinek következményeire. Katonai parancsnokságok, iskolai előljáróságok, ipartestület stb. el fognak követni mindent, hogy az elharapodzott vandalizmusnak valahára határt szabjanak, mert nem lehet, nem szabad, hogy vad népekhez hasonló érzéketlenséggel bánjunk el alkotásainkkal. Romlásnak, az erkölcsi súlyedésre valló elzülésnek a jelei azok a tettek, a miknek itt tanui lehetünk. Nézzük ezt továbbra is tétlenül, nem lesz aki az orvos szerepét magára vállalja?!

Nos, minket még egy vigasztal. A társadalom világrendjének, az erkölcsi elvek fenállásának és érvényének, az igazak boldogulásának egyik negatív biztosítéka azon körülmény, hogy a rossznak, a rombolásnak momentuma amint öregbedik az ő hatásában és terjedelmében, úgy növeli öntudatlanul saját magában romlásának csiráit, melyek akkor bomlasztják atomáira, midőn biztos győzelemre vél jutni.

Ha a rombolás művét még tovább is folytatják, beáll majd ama körülmény, melyet imént említettünk. A romboló elem érzi majd annak kárát legjobban.

A kereskedők és a szövetkezetek.

A fűszerkereskedők országos egyesülete, a magyar kereskedelmi csarnok (hitelezők védegyelete), az országos kereskedelmi és iparcsarnok,

a fővári kereskedők társulata, az első budapesti kis- és középkereskedők társulata és a budapesti kereskedelmi társulat, — tehát képviselői majdnem mindenik tényezőnek, a mely a kereskedelmi áruk hitelben való eladásával foglalkozik, megtámadja a hitelszövetkezeti törvényjavaslat 23. §-át és az ellen a képviselőházhoz kérvényt nyújtott be. Száz tagu küldöttséggel a miniszterelnöknek is átnyújtották azt és tőle azt a nyilatkozatot kapták, hogy a törvényjavaslaton ez idő szerint módosítani nem igen lehet. De majd később ha aggályaik valóknak bizonyulnak és a kereskedelemre nézve sérelmesek lesznek, lesz alkalom a sérelmes szakaszokat megváltoztatni.

Szegény földművesek! Hosszu idő óta ez az első meritális javaslat, melylyel a kormány helyzeteken javítani akar és vagy nem vagytok még kellően szervezve, vagy másra bízátok a védelmeteket, hogy azok a javatokra szolgáló törvényt támogassák, diadalra juttassák.

Igazatok van. Mert a gazdasági egyesületek keretén belül nektek még igen kis szerep jut. Az egyesületek vezetőinek joga és kötelessége a ti szempontokból a törvényjavaslatot, ha jó, támogatni, ha hibái vannak, azokat kijavítani; de nem szabad összetett kézzel nézni, hogy a hitelezői védegyeletek azok ellen kizárólag saját céljaikat szolgáló módosításokat prouponáljanak és azokat mellékutakon a törvénybe becsusztassák.

Tegye meg mindenki kötelességét a szövetkezeti törvényjavaslattal szemben és akkor sikerülni fog egy közérdekű törvényt meghozni, mely ugy a hitelező, mint az adós, ugy a fogyasztó, mint a termelő igényeit helyesen és jól fogja szolgálni.

A hitelezői védegyeletek által megtámadott 23. §. az igazságügyminiszter javaslata szeriut így szól:

23. §. Az országos központi hitelszövetkezetbe rendes tagul belépett szövetkezetnek (48. §. 2. pont) tagjai irányában fenálló követelése az illető adós tagok összes ingó vagyonára nézve minden más, törvényes elsőbbséggel nem bíró követelésekkel szemben végrehajtási elsőbbséggel bírnak.

Az országgyűlés pénzügyi és igazságügyi bizottsága ezt a szakaszt következőképen módosította.

23. §. Az országos központi hitelszövetkezet kötelekébe tartozó szövetkezet (49. §. 2. pont) saját tagja ellen fennálló követelése erejéig, végrehajtás vagy csőd esetében, minden más törvényes elsőbbséggel nem bíró követelést megelőző kielégítési joggal bír adósának összes ingó vagyonára; ez az elsőbbség azonban csupán azon hitelezőkkel szemben illeti meg, a kiknek követelése az adósnak a szövetkezet névjegyzékébe történt bevezetése után keletkezett.

Ez ellen foly az adós küzdelem. Pedig e §. nemcsak az adósokat, de a hitelezőket is fogja védelmezni. Menjen csak át az életbe, meglátja mindenki, hogy mindkét félre jó ez.

Ma hiteleznek árut, gépet stb. az ügynökök útján, (kik a falukat. sáska módjára járják be) minden földművesnek, a ki jelentkezik; mert az ügynököt vagyoni felelősség nem terheli; ő csak arra ügyel, hogy a felpénzt megkapja, ebből jutalékát kivonhassa és a többi a hitelező kereskedő dolga.

Tudok az erdélyi részeken kisközöséget fölös számmal, hol egy esztendő folyamán hasonló módon a falusiaknak hét-nyolcz cséplőgépet sóztak a nyakára, hol annyi termés sem szokott lenni, hogy egy gépnek munkát adjon. Szerencsés véletlen folytán a tűz ellen kellően biztosított gépek egy része a tűz martaléba lett, ezekért a biztosító-

társaság fizetett. A többiekért a vételár maradékot a hitelező az adós vevőtől kérelmelhetlen szigorral behajtotta, nem is a saját neve alatt, mert váltókat vett és harmadikra szemben az adós kifogásokkal nem élhetett.

Koldusbotra jutott a vevő, a nélkül, hogy beruházásából jogos haszna lett volna valakinek, mert az eladó sem kapta meg követelését teljesen.

Nemcsak ezzel, de sok más kereskedelmi áruval hasonló módon bannak el a járatlan paraszt néppel.

A földműves nép nálunk gyámkodásra szorul. Ezt a gyámkodást fogja a hitelszövetkezeti törvény alapján a jóindulatu intelligens középosztály gyakorolni. Nem ugy, hogy az áruk hitelben vétele teljesen megszűnjék, hanem jóindulatu — kereskedelmi nyelven szólva — referenciák adása által.

A szolid alapon álló, tisztességes kereskedő célja nem lehet az, hogy hitelezésével embertársát a koldusbotra juttassa, tehát szívesen fogja a hitelszövetkezet információt fogadni, hogy ha ez majd megmondja, hogy egy-egy faluba ne hét-nyolcz cséplőgépet adjon hitellebe nem hitelképes egyéneknek, hanem különböző gépeket stb. a hitelszövetkezeteknek, vagy az ez által megnevezett olyan embernek, a kit az ilyen vásár tönkre nem tesz, hanem a gépeket jól fogja gyümölcsöztetni.

A hitelszövetkezeti érdekhálózat kiépítése által nagyon sok hitelre képes egyént fognak a hitelezni akarók megismerni, az új alakítások által új jogi személyek ezrivel fognak keletkezni. Nem jobb eredmény lesz-e az, ha a sok kétes adós helyett a hitelszövetkezetek, melyek reális alapon lesznek vezetve, fogják a vásárlásokat eszközölni, közvetíteni és gondoskodni arról, hogy a szegény nép céltalan adósságokba bele ne menjen, mint a hogy ma állunk.

A szövetkezeti érdekhálózat keretébe mind-ezek jól beleilleszthetők lesznek. A hitelezőknek nem lesz annyi kétes és veszendő követelésük, mint ma és éppen ezért nem lesz majd szükséges pontosan fizetőtől is oly magas árat követelni, melybe a kétes követelések egy bizonyos hányadát is beszámolni kénytelenek.

Rendeződni fognak a viszonyok, úgy, hogy csak teljesen hitelképes reális emberek fognak áruk vásárlásakor hitelt igénybe venni és ennek folytán a hitelszövetkezetek a hitelezői védegyeleteket fogják támogatni, azoknak működési körét is hatályosabbá tenni.

A mi e haza nagy tömegének javára szolgál, az közvetve a közvetítőknek, a gyárosoknak és a kereskedőknek, mint hitelezőknek sem árt.

Csak az átmenet lesz nehéz, csak itt fognak akadályok támadhatni, a míg az új rendet mindenki megszokja. De erről is van gondoskodva a módosított 23. §-sal, hogy a már előbb keletkezett tartozásokra azon §-ban körülírt elsőbbségi jog érvénnyel uem bír. Tehát egyelőre csak döcögés lesz az út, a míg bele tanulunk az új rendbe. De akkor sem használhatatlan, azonban annál simább és egyenesebb lesz, ha a régi tartozások mind le lesznek bonyolítva.

Ne hagyják tehát a 23. §-t legalább módosított alakjában elejteni, mert még kipróbálva nincs. De tartsák meg a törvényben, hogy a gyakorlat is beigazolhassa, a mit mi benne látunk és a mit vele elérni akarunk: az általános jólét emelkedését, a társadalmi békét, a nemzet megerősödését, a különböző osztályok szorosabb összekapcsolását.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző,

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Felhasználható a Coperivát és Cubebát. Felülmulja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A **Hammelis Injectióval** egyetemben használva a legmakacsabb folyást megsünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injectió és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI., Váci-kör-út 17.**

Kapható eredeti áron **Kőszegen:**

Floderer Jenő

gyógyszerész úrnál

(Csalánelvite-féle gyógyszerész.)

Meghívás

a közseg-szombathelyi h. é. vasut-részvénytársaság
1898. évi június hó 18-án délután 3 órakor Kőszeg szabad kir. város tanács-
termében tartandó

XVI-ik évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, az 1897. évi üzleti számadás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadására felelő határozat-hozatal.
 2. Két felügyelő-bizottsági rendes és 1 póttag választása egy évi időtartamra.
- Kőszeg, 1898. május hó 3-án.

Az igazgatóság.

Az üzleti számadás és mérleg, úgy az igazgatósági, valamint a felügyelő-bizottsági jelentés a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt betekinthetők.
A közgyűlésen azon részvényes bír szavazati joggal, a ki részvényét vagy részvényeiről szóló letét-jegyjét (20. és 28. §.) 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál leteszi.
Egy részvényes saját letett részvényei után 20 szavazattal többel nem bírhat, egynél több meghatalmazást nem vállalhat a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt nem bírhat többel 40 szavazattal.

(Utánnomlás nem díjazatik.)

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztositás ág. (1897.)

KIDOLG.	Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztositás ág. (1897.)				BEVÉTEL.			
	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.
I. Kiszámlázott (a kifizetési költsegekkel együtt): 1. Tüzbiztosítás, levonva a vizontbiztosítók részét 2. Szállítmánybiztosítás, levonva a vizontbiztosítók részét	6327,93	40	9270,66	54	6630,122	78	114064,3	66
II. Üzleti kiadások (levonva a vizontbiztosítók terítmenyeit): 1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen felosztva) 2. Jutalékok 3. Folyó igazgatási ügyek 4. Adók és illetékek	1748,77	30	10411,8	46	8148,7	48	162170,5	44
III. Leírások és egyéb kiadások: 1. Leírások kites követelésekre 2. Egyéb kiadások - Jutalék és kamat a hivatások elvárt pótlására	6821	18	1296,3	50	10221310	48	1351691	16
IV. Tartós függő károk: 1. Tüzbiztosítás, levonva a vizontbiztosítók részét 2. Szállítványbiztosítás, levonva a vizontbiztosítók részét 3. Jéghézagok, levonva a vizontbiztosítók részét	9114,73	18	2264,291	18	3022280	68	559096	06
V. A biztositási napok alatt a számadás év végén: 1. Döntések: a) Tüzbiztosítás, levonva a vizontbiztosítók részét b) Szállítványbiztosítás, levonva a vizontbiztosítók részét 2. Törlött nyereségtartalék 3. Értékpapírok aránytartaléka 4. Kites követelések tartaléka	61367,3	26	12997,20	56	1120784	28	1161832	44
VI. Év véleti nyereség	9052,1	04	6099,16	42	41748	16	347134	64
Összesen	292398,3	40	292398,3	40	292398,3	40	292398,3	40

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1897.)

I. Értékesítések és átvett kötelezettségek: 1. Halálra szóló és vegyes biztosítások levonva a vizontbiztosítók részét 2. Élelmi és egyéb biztosítások, levonva a vizontbiztosítók részét 3. Járulékbiztosítások	2245,32	32	9270,66	54	9357878	98	10785228	82
II. Fizetendő visszatérítési kötelezettségek levonva a vizontbiztosítók részét: 1. Tüzbiztosítás 2. Szállítványbiztosítás	1116,74	45	12405,1	06	4012641	76	1012900	60
III. Üzleti kiadások (levonva a vizontbiztosítók terítmenyeit): 1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen felosztva) 2. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen felosztva) 3. Folyó igazgatási ügyek 4. Belföldi jutalékok 5. Üzleti kiadások 6. Adók és illetékek	1129,80	26	2019,15	08	24000	—	—	—
IV. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kites követelésekre és ingatlanszámokra	1257,11	78	1131,64	10	15992970,88	—	—	—
V. A biztositási napok alatt a számadás év végén: 1. Döntések: a) Halálra szóló és vegyes bizt. lev. a vizontbizt. részét Kor. 89.043.246,70 b) Élelmi biztosítások levonva a vizontbiztosítók részét Kor. 2.265.211,19 c) Járulékbiztosítások Kor. 3.022.099,08 2. Döntések: a) Halálra szóló és vegyes bizt. lev. a vizontbizt. részét Kor. 4.100.022,22 b) Élelmi biztosítások, lev. a vizontbiztosítók részét Kor. 9.932,34 3. Kites követelések a kamattal esetlegesen hanyatlásnak kiegészítésére 4. Törlött nyereségtartalék 5. Értékpapírok aránytartaléka és kiegészítő tartalék 6. Kites követelések tartaléka 7. A biztositottak osztalékajaja	3373,02	02	117048,25	56	1012641	76	10785228	82
VI. Év véleti nyereség	1142	34	1181,06	66	455196	70	16525679	—
Összesen	111848,3	64	111848,3	64	111848,3	64	111848,3	64

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1897. december 31-én.

Folyó szám	A tétel neve				Folyó szám	A tétel neve			
	A	B	Összesen	Összesen		A	B	Összesen	Összesen
1	287 040	—	3075000	7800 10	1	250000	—	250000	1000000
2	—	—	1315000	1815000	2	2625000	—	2625000	5250000
3	251290	—	9 31 2	9 31 2	3	2418455	52	5336153	774909
4	—	—	1899785	1488785	4	80000	—	80000	160000
5	—	—	673778	673778	5	697395	04	—	69732 5
6	50048	08	1100000	1100000	6	—	—	10129054	51
7	50048	08	50048	50048	7	—	—	4374962	56
8	50048	08	50048	50048	8	—	—	400000	—
9	50048	08	50048	50048	9	—	—	—	—
10	50048	08	50048	50048	10	—	—	—	—
11	50048	08	50048	50048	11	—	—	—	—
12	50048	08	50048	50048	12	—	—	—	—
13	50048	08	50048	50048	13	—	—	—	—
14	50048	08	50048	50048	14	—	—	—	—
15	50048	08	50048	50048	15	—	—	—	—
16	50048	08	50048	50048	16	—	—	—	—
17	50048	08	50048	50048	17	—	—	—	—
18	50048	08	50048	50048	18	—	—	—	—
19	50048	08	50048	50048	19	—	—	—	—
20	50048	08	50048	50048	20	—	—	—	—
Összesen	292398,3	40	292398,3	292398,3	Összesen	292398,3	40	292398,3	292398,3

Bővebb számadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány és üvegbiztosítások az **Assicurazioni Generali**, jégbiztosítások a **Magyar Jég- és vizontbiztosító részv. társaság** és bal-
eset elleni biztosítások az **Első o. ált. baleset elleni biztosító-társaság** számára a legelőnyösebb feltételek és legelőnyösebb díjak mellett fogadtatnak el.
A közsegi ügynökség: **Pollák Mór és Mikáts Mátyás.**

Beszélt: **Besso M., Dr. Bozza Camillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopol Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunato.**
Hegedüs Sándor, igazgatótanácsos.
A vezető: **Richtel Odó.**
Magyarországi vezérügynökség: **Steinhardt, Póór.**
Az intézet hivatalos helyiségei: Budapest, Dorottya-utca 10 szám alatt, az intézet saját házában.
Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.